

ARVIOINTIKERTOMUS

2021

Tarkastuslautakunta 13.6.2022

Kunnanvaltuusto 27.6.2022





PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

Elämme tällä hetkellä varsin muuttuneessa toimintaympäristössä. Tämä vaikuttaa meidän kaikkien arkeen, niin kuntapuolella, kuin myös laajemmin. Talouspolitiikkaa ja sen muutoksia pitänee seurata tarkasti, tarvittavat suojaus- ja varautumistoimet on syytä pitää ajan tasalla. Korkojen nousua tapahtuu, kuinka paljon, sitä ei vielä tiedetä.

Tämän arviointikertomuksen pohjana on kuntastrategia. Kuntasrategiaan on kirjoitettu ne suuntaviivat, miten kuntaa johdetaan. Olemme tarkastelleet miten asetetut tavoitteet sekä vaatimustenmukaisuus ovat toteutuneet. Vuosi 2021 oli strategiakauden viimeinen vuosi. Uuden strategian toteuttamiseen on syytä paneutua huolella, jotta se toimisi mahdollisimman hyvin koko ajan muuttuvassa toimintaympäristössä, niin maakuntatasolla, kuin myös laajemmin.

Kunnan tärkein voimavara on hyvinvoiva asukas. Tämä on syytä pitää mielessä kaikessa toiminnassa ja päätöksen teossa. Jos epäkohtia ilmenee, on näihin puututtava ja toimia niiden toimintamallien mukaan, jotka on luotu asioiden käsittelyyn.

Pidetään kuntalaisista hyvää huolta, ihan pienestä pitäen!

Tarkastuslautakunnan pj
Mika Olkkola

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA ESTEELLISYYDET

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kuntalain 84 §: n mukaan tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

Tarkastuslautakunta käsitteli sidonnaisuusilmoitukset
29.10.2021 § 18 ja vei ne tiedoksi valtuustolle

Estellisyydet arvioinnissa

Miia Laakso: rakennus- ja ympäristölautakunta, Viemäriiikelaitoksen varajäsen
Veijo Porkola rakennus- ja ympäristölautakunta, sivistyslautakunnan varajäsen

TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO

Kunnanvaltuuston 16.8.2021 § 11 valitsema tarkastuslautakunta vuosille
2021-2025

Jäsenet

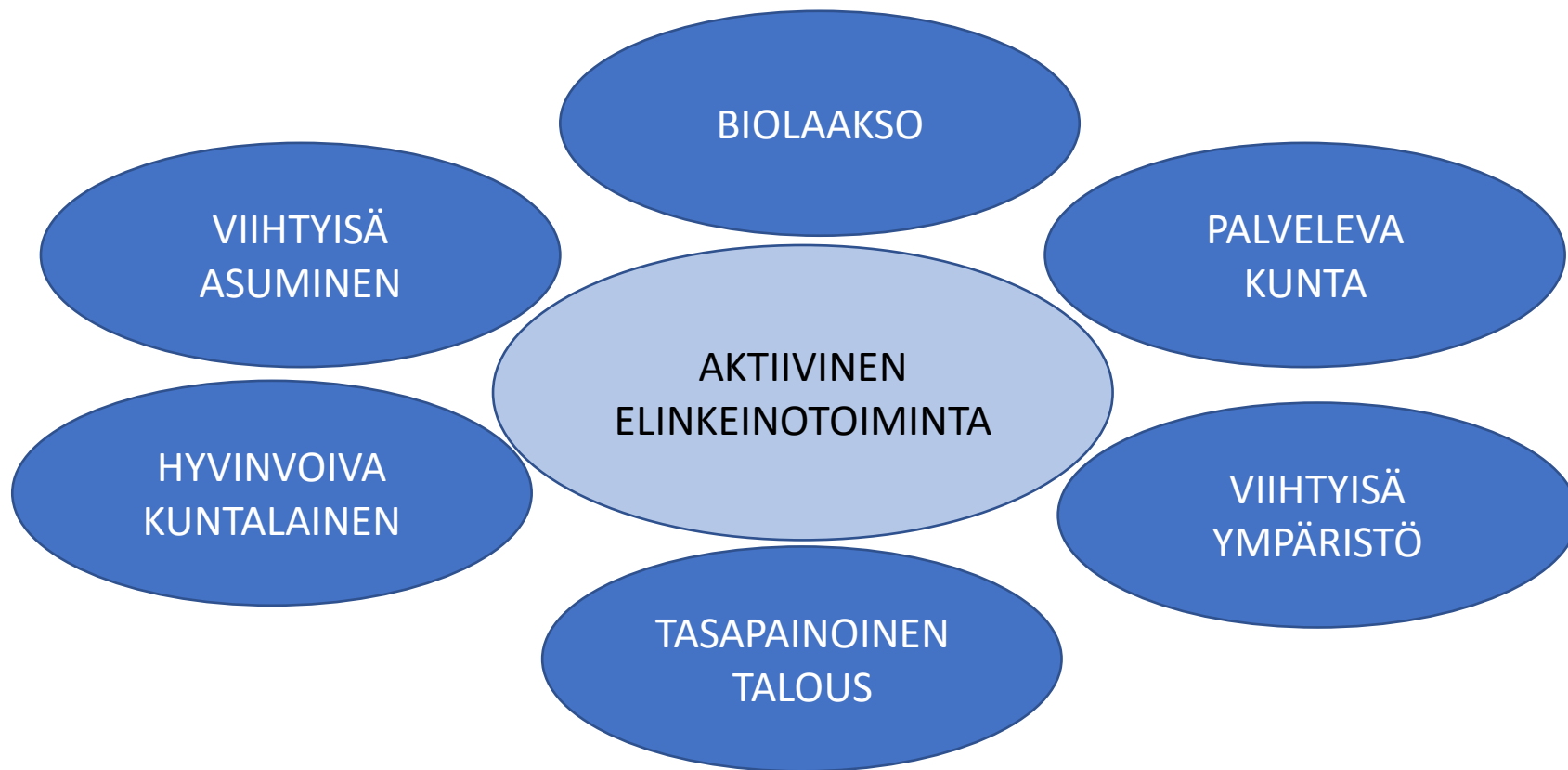
Mika Olkkola pj.
Marja Hylkilä vpj.
Veijo Porkola
Miia Laakso

Henkilökohtaiset varajäsenet

Anna-Liisa Virkkala
Ritva Laakso
Juha Hirvinen
Kimmo Virkkala

Valtuustokaudella 2017 - 2021 kunnan tilintarkastusyhteisönä toimii BDO
Audiator Oy ja sen nimeämänä vastuullisena tilintarkastajana JHTT Asko
Vanhatupa.

KUNTASTRATEGIA 2017 -2021

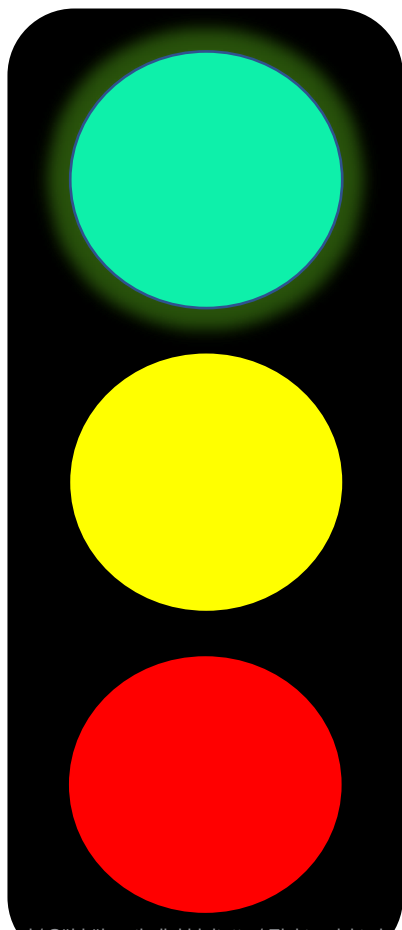




TOHOLAMPI

luonnollinen kotilaakso

STRATEGIAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI



BIOLAAKSO

Jalostava teollisuus

VIIHTYISÄ ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ - HYVINVOIVA KUNTALAINEN

Rakennuskannan päivittäminen.

Kulttuuri, harrastukset, terveystoiminta ja liikuntapaikat, asuminen, maisema.

PALVELEVA KUNTA

Itsenäinen kunta, kattavat tietoliikenneyhteydet, sote-palvelut, kirjasto, koulutus, lasten ja nuorten palvelut.

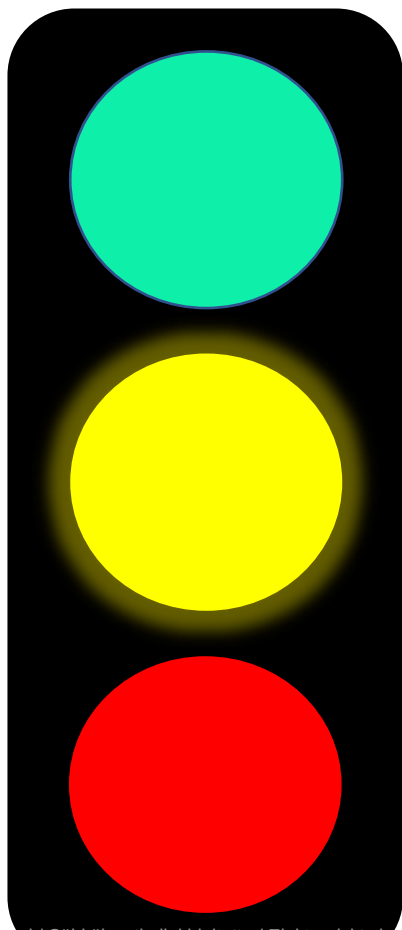
TASAPAINOINEN TALOUS

Taseessa ylijäämää, tytärien talouden elpyminen.

AKTIIVINEN ELINKEINOTOIMINTA

Majoituskapasiteetti, tytäryhtiöiden tuloksellisuus.

STRATEGIAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI



VIIHTYISÄ ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ - HYVINVOIVA KUNTALAINEN

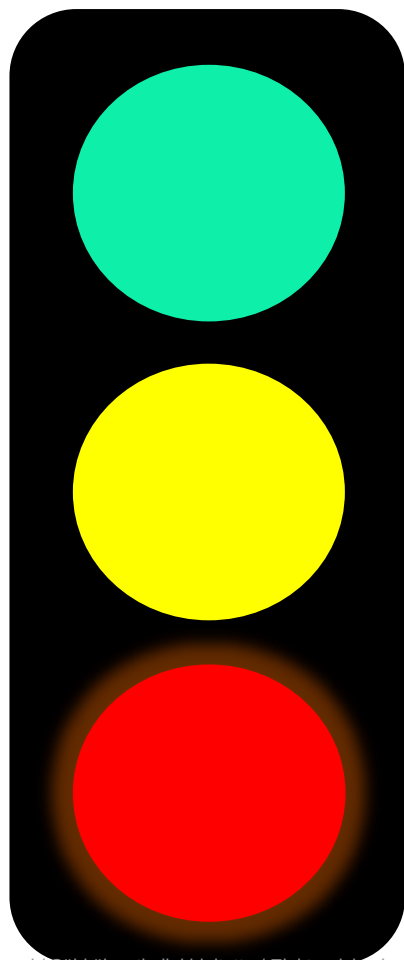
Kuntalaisten ja valtuutettujen osallistaminen, kolmannen sektorin toiminnan arvostaminen

PALVELEVA KUNTA

Yritysmuotoisuus eri aloille, kansalaisopiston riittävät palvelut, kunnan organisaatorakenteen toimivuus muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kuntalaisten turvallisuuden takaaminen.

STRATEGIAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI



BIOLAAKSO

Vetovoimatekijöiden valjastaminen

VIIHTYISÄ ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ - HYVINVOIVA KUNTALAINEN

Siisteys, ympäristötietoisuus, kulkuväylien kunto.

PALVELEVA KUNTA

Yritysten palveluiden pysyvyys ja elinkeinotoimintaa tukevat resurssit.

TASAPAINOINEN TALOUS

Velkamäärän tuomat riskit.

AKTIIVINEN ELINKEINOTOIMINTA

Nopea reagointikyky yritysten saamiseksi paikkakunnalle.

Toimintaympäristön seuranta.

Maakunnan hankkeiden hyödyntäminen.

Matkailun edistäminen ja lähialueyhteistyö.

SISÄINEN VALVONTA

Kuntalain 13 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

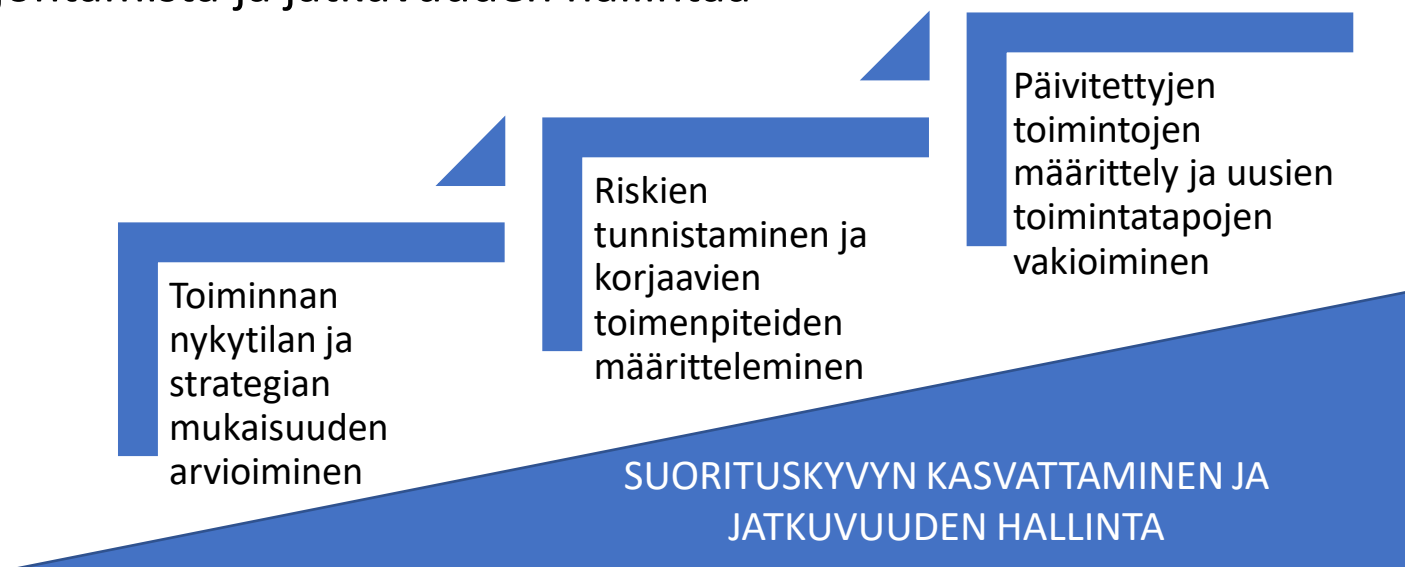
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Lautakuntien alaisten viranhaltijoiden päätökset tuotiin lautakunnille tiedoksi lautakuntien kokouksissa. Lautakuntien ja kunnanhallituksen alaisten viranhaltijoiden päätökset tuotiin kunnanhallitukselle tiedoksi kunnanhallituksen kokouksissa. Päätökset mainittiin esityslistalla ja päätösluettelot toimitettiin esityslistan mukana.

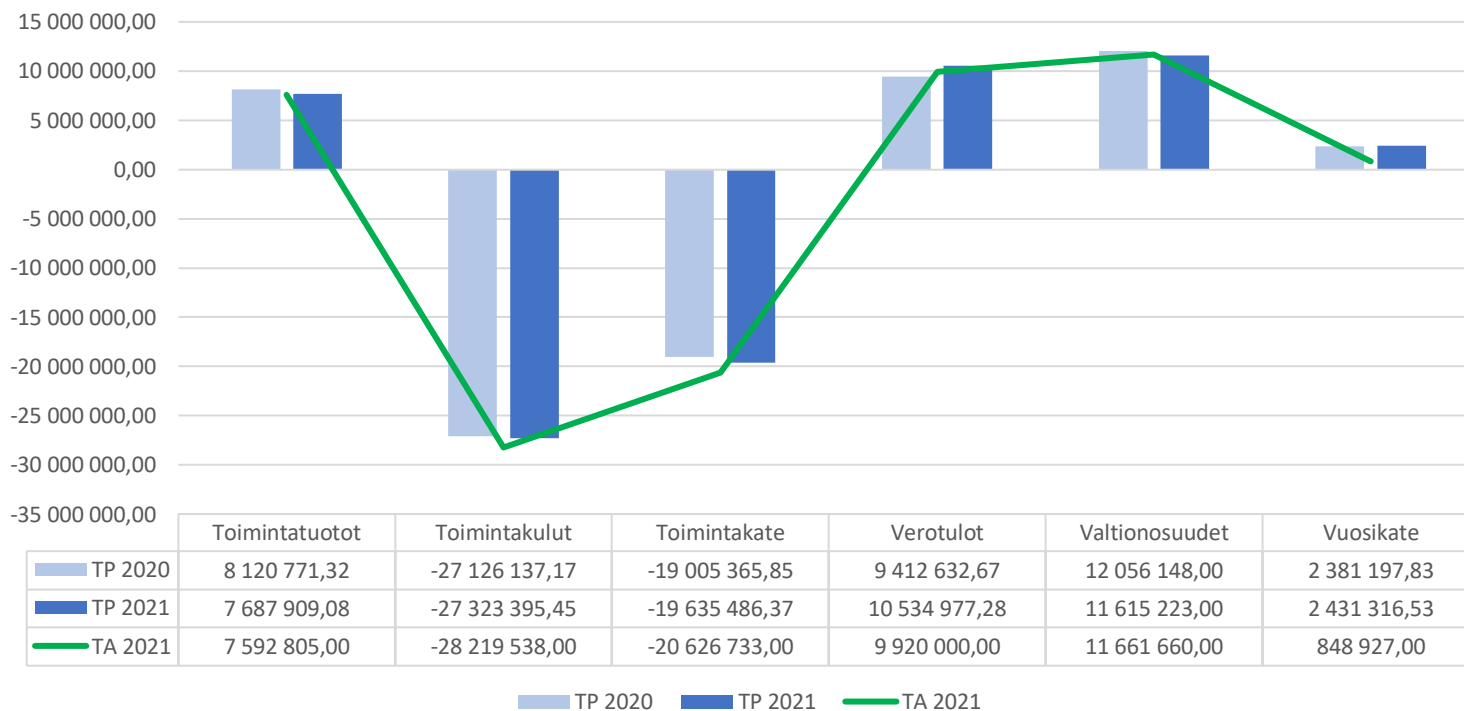
RISKIEN HALLINTA

- Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta Toholammin kunnassa on käsitelty valtuustossa 13.12.2021 § 56.
- Sisäisen valvonnan arviointitaulukko on toimitettu eri hallintokunnille ja konserniin kuuluville yhtiöille täytettäväksi tilikauden 2022 aikana.
- Tarkastuslautakunta painottaa jatkuvaa riskienhallintaa osana strategista johtamista ja jatkuvuuden hallintaa



TALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous



Lyhytaikaisen lainan määrä vuodesta 2018 vuoteen 2021 on kasvanut 3,2 M€ (3,8 M€ -> 7 M€).

Pitkäaikainen laina on vähentynyt 0,6 M€ (10 M€ -> 9,4 M€)

Isoimmat investoinnit

2017: ToKe Oy osakepääoman lisäys
0,4 M€

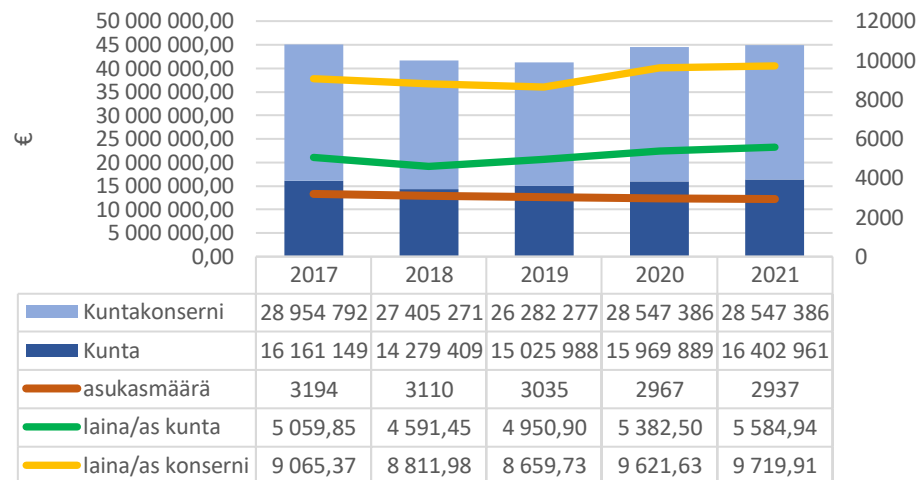
2018: Kasenet Oy yhtiöittäminen 0,3 M€

2019: koulukeskus 0,156 M€, kaavatiet
0,104 M€

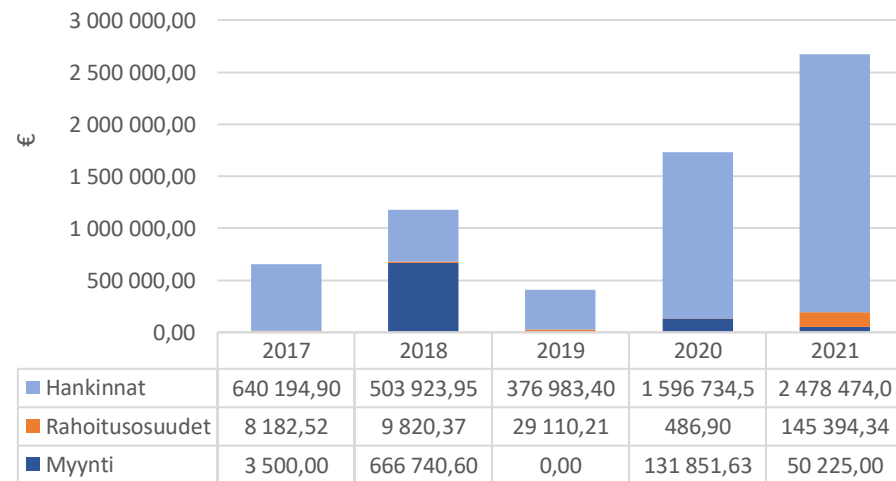
2020: Koulukeskus 1,3 M€

2021: Koulukeskus 1,2 M€, urheilukenttä
menot 0,395 M€, avustus 0,138 M€

Lainat



Investoinnit



SIVISTYSTOIMI

- Uusi koulu valmistui lokakuussa 2021 ja uusi urheilukenttä valmistuu syksyllä 2022
- Vuoden 2023 alussa koulujen kuraattori- ja koulupsykologitoiminta siirtyy hyvinvointialueelle.
- Uusi oppivelvollisuuslaki astui voimaan 1.8.2021 ja laajensi oppivelvollisuuden toiselle asteelle.
 - Ensimmäisen ammatillisen tutkinnon tai lukion oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittaminen on opiskelijalle maksutonta enintään sen kalenterivuoden loppuun, jona opiskelija täyttää 20 vuotta.

Suorite oppilaat	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Varhaiskasvatus	80	96	96
Esikoulu 20.9.	38	30	30
Aamu- ja iltapäivätoiminta 20.9.	26	24	26
Perusopetus 20.9.	422	417	406
Lukio 20.9.	87	85	81



SIVISTYSTOIMI



- Tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita sivistystoimen tavoitteiden raportointiin.
 - Mikä on sivistystoimen strategia?
 - Mitkä ovat strategiasta luodut tavoitteet?
 - Mitkä ovat toimintamallit, joilla päästään tavoitteisiin?
 - Miten tavoitteiden toteutumista mitataan?

HANKKEET



Sivistystoimen vuonna 2021 rahoituksen saaneet hankkeet

Hankkeen nimi	2021	2022
Lampin malli 1	22 000 €	
Lampin malli 2	14 500 €	
Opiskeluhuollon vahvistaminen	25 000 €	
Etsivä nuorisotyö		30 000 €
Seutukunnallinen OPO-hanke	65 000 €	
Koronapandemian vaikutusten tasoittaminen	41 000 €	
Oppimisen tuen ja inklusion kehittämishanke		10 400 €
Kerhotyön kehittäminen 13		8 000 €
LILLI-lisää liikuntaa 2	11 160 €	
LILLI-lisää liikuntaa 3		13 000 €
Lukion korona-avustus	16 978 €	
Yhteensä	195 638 €	61 400 €

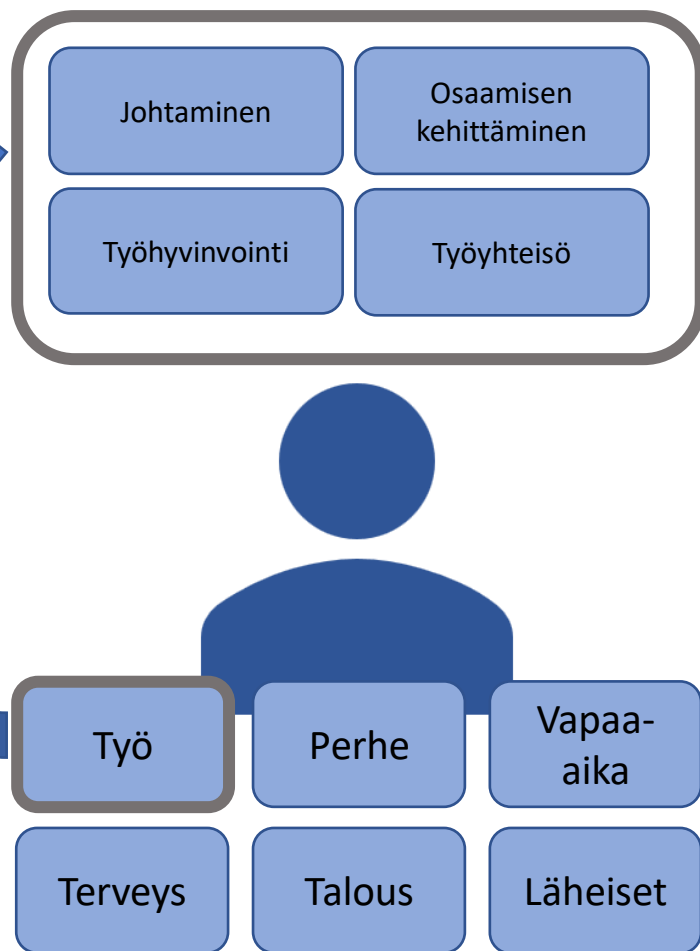
TEKNISET PALVELUT

- Lupapäätöksiä tehtiin yhteensä 33 kpl, joista rakennuslupia on 11 kpl, toimenpidelupia 17 kpl, purkulupia 4 kpl ja poikkeamisia 1 kpl.
- Laadittiin kaavoituskatsaus vuodelle 2021 ja kaavoitusohjelma vuosille 2021-2026
- Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun asioiden hoito on ostopalveluina Ylivieskan kaupungilta. Marraskuussa alkoi rakennuslupa-arkiston sähköistäminen ostopalveluna Ylivieskan kaupungilta.
 - Onko ulkoistamisella saavutettu asetetut tavoitteet?
 - Saavuttavatko kuntalaiset palvelut tätä kautta?
- Hyvinvointialue käynnistyy 1.1.2023. Ruoka- ja siivouspalvelut on yhtiöitettävä, jotta niitä voidaan myydä hyvinvointialueelle.

HENKILÖSTÖ

- Henkilöstöraportti 2021 esiteltiin tarkastuslautakunnalle 21.4.2022 (valtuustolle esittely kesäkuussa 2022)
- Kunnan avainhenkilöissä ja muussakin henkilöstössä tapahtunut muutoksia vuoden 2021 aikana ja osa tehtävistä ollut täyttämättä pitkiäkin aikoja.
 - Onko tämä aiheuttanut aukkoja kuntaorganisaation osaamisessa tai jättänyt jotain olennaisia tehtäviä toteuttamatta?
 - Onko joidenkin henkilöiden työkuorma merkittävästi lisääntynyt?
 - Onko lähteville työntekijöille pidetty keskustelu työsuhteen päättyessä ja mitkä ovat olleet merkittävimmät syyt työpaikan vaihdolle?
 - Onko uusille työntekijöille tarjottu riittävän kattava perehdyttäminen?
- Kehitysehdotuksia
 - Henkilöstön vaihtuvuuden mittaaminen
 - Työtehtävien mielekkyyden ja työmotivaation mittaaminen
 - Rekrytoinnin ja työvoiman saannin mittaaminen

HENKILÖSTÖ SUORITUSKYVYN AVAINTEKIJÄNÄ



- Jokaisen työntekijän rooli kuntaorganisaation toiminnan varmistamisessa on suuri
- Työn mielekkyyden varmistaminen ja työmotivaation ylläpitäminen ovat tärkeitä johtamisen ja lähiesihenkilötyön elementtejä
- Henkilöstön vaihtuvuuden pieneneminen ja työn mielekkyyden lisäämisen kautta työhyvinvoinnin kasvaminen lisäisi kunnan strategista suorituskykyä ja varmistaisi lakisääteisten tehtävien hoitamisen ja henkilöstön tasaisemman kuormituksen



TOHOLAMPI

luonnollinen kotilaakso

YHTEENVETO HAVAINNOISTA

- Strategian toteutumisen seuranta
 - Toimintaympäristön seuranta
- Riskien hallinta
 - Rahoitusmarkkinoiden muutosten huomioiminen esim. korkoriski
 - Lainakannan seuranta
- Sivistystoimen tavoitteiden määrittely ja raportointi
- Teknisten palveluiden suorituskyvyn ja tehokkuuden seuranta
- Henkilöstöjohtamisen prosessien ja vastuiden määrittely
- Työhyvinvoinnin kehittäminen

Tarkastuslautakunta esittää kunnanvaltuustolle, että arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin annetaan selvitykset tarkastuslautakunnalle lokakuun loppuun mennessä ja valtuustolle marraskuun loppuun mennessä.

Tarkastuslautakunnan mielestä kunnanhallituksen esittämä toimintakertomus vuodelta 2021 kuvaa kunnan toiminnallista ja taloudellista tilaa ja valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat keskeisiltä osin toteutuneet.

Tilintarkastuskertomuksen mukaan kunnan hallinto on toiminut laillisesti ja kirjanpito on hoidettu sitä koskevien säännösten mukaisesti.

Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen tilinpäätöksen hyväksymisestä sekä tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille tilikaudelta 1.1. – 31.12.2021.

Toholammilla 13.6.2022

Mika Olkkola
Puheenjohtaja

Marja Hylkilä
varapuheenjohtaja

Miia Laakso
jäsen

Veijo Porkola
jäsen

This documents contains 20 pages before this page

Dokumentet inneholder 20 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 20 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 20 sider før denne side

Detta dokument innehåller 20 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende